

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE

CHRISTINE STIX-HACKL,

predstavljeni 8. junija 2004¹

I – Uvodne opombe

II – Pravni okvir

A – *Pravo Skupnosti*

2. Člen 1 Direktive vsebuje določbe o njenem področju uporabe. Določa (izvleček):

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe je eden od štirih vzporednih postopkov² glede razlage Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu podatkovnih baz³ (v nadaljevanju: Direktiva). Ta postopek in drugi postopki imajo za predmet tako imenovano pravico *sui generis* in njen obseg na področju športnih stav.

„1. Ta direktiva zadeva pravno varstvo baz podatkov v vseh oblikah.

2. Za namene te direktive izraz ‚baza podatkov‘ pomeni zbirko neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva, ki je sistematično in metodično razporejeno in individualno dostopno z elektronskimi in drugimi sredstvi.“

1 – Jezik izvornika: nemščina.

2 – Gre za postopke v zadevah C-46/02, C-203/02 in C-444/02, ki še vsi potekajo in za katere bom sklepne predloge ravno tako predstavila danes (sodbi z dne 9. novembra 2004, ZOdl., str. I-10365, I-10415 in I-10549).

3 – Ul. L 77, str. 20.

3. Poglavje III s členi 7 do 11 ureja pravico *sui generis*. Člen 7, ki ureja predmet varstva, določa (izvleček):

dela z distribuiranjem primerkov, z dajanjem v najem, s sprotnim prenosom (on-line) ali drugimi oblikami prenosa. Prva prodaja primerka baze podatkov s strani imetnika pravic ali z njegovim privoljenjem v Skupnosti izčrpa pravico do nadzora ponovne prodaje tega primerka v Skupnosti.

„1. Države članice predvidijo pravico izdelovalca baze podatkov, pri katerem je prišlo do kakovostno in/ali količinsko znatne naložbe v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev vsebine, da prepreči neupravičeno jemanje izvlečkov in/ali ponovno uporabo celotne vsebine te baze podatkov ali njenega bistvenega dela, ocenjenega kakovostno in/ali količinsko.

Javno posojanje ni dejanje jemanja izvlečka ali ponovne uporabe.

2. Za namene tega poglavja veljajo naslednje opredelitve pojmov:

3. Pravica iz odstavka 1 se lahko prenese, odstopi ali podeli z licenčno pogodbo.

a) ‚jemanje izvlečkov‘: pomeni stalni ali začasni prenos celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela na drug nosilec na katerikoli način in v katerikoli obliki;

[...].

b) ‚ponovna uporaba‘: pomeni vsako obliko dajanja na voljo javnosti celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega

5. Ponavljajoče se in sistematično jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba nebstvenih delov vsebine baze podatkov, če so to dejanja, ki nasprotujejo normalni uporabi te baze podatkov ali neupravičeno škodijo zakonitim interesom izdelovalca baze podatkov, ni dovoljeno.“

4. Člen 8, ki ureja pravice in dolžnosti upravičenih uporabnikov, v odstavku 1 določa:

„1. Izdelovalec baze podatkov, ki je na kakršenkoli način dana na voljo javnosti, zakonitemu uporabniku baze podatkov ne sme preprečiti jemanja izvlečkov in/ali ponovne uporabe za kakršenkoli namen nebi-stvenih delov njene vsebine, ocenjenih kakovostno in/ali količinsko. Kadar je zakoniti uporabnik pooblaščen le za jemanje izvlečkov in/ali ponovno uporabo dela baze podatkov, se ta odstavek uporablja le za tisti del.“

5. Člen 9 določa, da države članice lahko predvidijo izjeme od pravice *sui generis*.

nih sorodnih pravicah. Zbir podatkov (baza podatkov) je lahko po členu 49 zakona o avtorski pravici varovan s pravico *sui generis*, če nima izvirnosti ali samostojnosti za varstvo z avtorsko pravico.

7. V skladu s členom 49(1) zakona o avtorskih pravicah ima oseba, ki sestavi zbirko, razpredelnico, ali drugo podobno delo, v katerem je razporejeno veliko število podatkov oziroma je rezultat znatne naložbe, izključno pravico do reprodukcije tega dela ter njegove objave. To besedilo je bilo vstavljeno s spremembo zakona (SFS 1997:790), ki je začela veljati 1. januarja 1998. Namen spremembe je bil prenos direktive. Določbe člena 49 zakona o avtorskih pravicah so bile pri tem spremenjene, tako da so urejale tudi omejitve izključne pravice in trajanje varstva.

B – Nacionalna ureditev

6. Določbe o avtorskih pravicah vsebuje Zakon (1960:729) o avtorski pravici na književnih in umetniških delih (v nadaljevanju: zakon o avtorskih pravicah). Ta zakon poleg tega vsebuje določbe o tako imenova-

8. Po tako imenovanem varstvu katalogov, veljavnem pred spremembo zakona v členu 49 zakona o avtorskih pravicah, brez dovoljenja avtorja ni bila dovoljena reprodukcija zbirk, razpredelnic ali podobnih del, v katerih je razporejeno veliko število podatkov. Po spremembi člena 49 zakona o avtorskih pravicah še naprej velja varstvo zbirk velikega števila podatkov, poleg tega pa tudi varstvo del, za katere so potrebne znatne naložbe. Varstvo po zakonu o avtorskih pravicah je tako širše od pravice *sui generis*,

vsebovane v Direktivi. Obseg varstva se navezuje na ureditev, ki po členu 2 zakona o avtorskih pravicah velja za delo, zavarovano z avtorsko pravico, in obsega izključno pravico do reprodukcije in objave. Namen določbe je zagotoviti varstvo v skladu z Direktivo pred jemanjem izvlečkov in ponovno uporabo. Iz dokumentacije za pripravo spremembe zakona izhaja, da je varstvo širše, kot ga zahteva Direktiva.

zajema primera, ko se z objavo javnosti priobči nebitven del podatkov. Vendar je lahko ponavljajoča se uporaba sicer nebitvenih delov dela enaka uporabi njegovega bistvenega dela.

III – Dejansko stanje in postopek v glavni stvari

A – Splošni del

9. Predložitveno sodišče presoja, da zakonsko besedilo ne ustreza členu 7(5) Direktive⁴. Vendar je bilo v okviru dokumentacije za pripravo izpostavljeno vprašanje, kaj je mišljeno z „nebitveni del“. V tej dokumentaciji je navedeno, da člen 49 ne varuje podatkov, ki so zbrani v delu, temveč da je predmet varstva celotno delo ali njegov bistven del. Nato je navedeno, da izključna pravica ne zajema kopiranja posamičnih podatkov, vsebovanih v delu. Ta pravica prav tako ne

10. V Angliji profesionalna nogometna prvenstva organizirata „Football Association Premier League Limited“ in „Football League Limited“, na Škotskem pa „The Scottish Football League“. Premier League in Football League (z Division One, Division Two in Division Three) skupaj obsegata štiri lige. Pred vsako igralno sezono se izdelajo koledarji tekem, ki se v vsaki od lig odigrajo med sezono. Podatki so elektronsko shranjeni in so individualno dostopni. Koledarji so med drugim predstavljeni v tiskanih brošurah, in sicer po eni strani po kronološkem vrstnem redu, po drugi strani pa za vsako od moštev, ki igrajo v določeni ligi. Tekmovalni pari so zapisani v obliki X proti Y (npr. Southampton proti Arsenalu). V vsaki sezoni je predvideno okrog 2000 tekem, ki so razdeljene na 41 tednov.

4 — Tako se v strokovni literaturi opozarja na napačen švedski prenos, prim. Jens-Lienhard Gastet, „European Sui Generis Right For Databases“, *Computer und Recht, International 2001*, 74 (75); Gunnar W. G. Karnell, „The European Sui Generis Protection of Data Bases“, *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.* 2002, 983, (995).

11. Organizatorji angleških in škotskih nogometnih tekem so škotsko družbo Football Fixtures Limited pooblastili za to, da med drugim z licenčnimi pogodbami upravlja z uporabo koledarjev tekem. Football Fixtures Limited pa je pravice upravljanja in uporabe zunaj Velike Britanije prenesel na Fixtures Marketing Limited (v nadaljevanju: Fixtures).

nematerialnih pravic, katerih imetniki so The F.A. Premier League Limited, The Football League Limited in The Scottish Football League Limited.

B – Posebni del

12. Svenska Spel AB (v nadaljevanju: Svenska Spel) na Švedskem organizira nogometne stave, pri katerih se lahko stavi na rezultate nogometnih tekem, med drugim angleških in škotskih nogometnih lig. Tekme lig so pri igrah Stryktipset in Måltipset reproducirane na stavnih lističih, pri igri Oddset pa v posebnem programskem zvezku.

14. Svenska Spel ugovarja, da varstvo iz člena 49 zakona o avtorskih pravicah ne zajema koledarjev tekem in da njena uporaba podatkov, ki se nanašajo na tekme, ne pomeni kršitve pravic.

15. Fixtures je februarja 1999 na Gotlands tingsrätt vložila tožbo proti Svenska Spel in zahtevala primerno odškodnino za uporabo podatkov iz koledarjev za čas od 1. januarja 1998 do 16. maja 1999. Fixtures je navajala, da so baze podatkov s podatki o koledarjih tekem varovane s členom 49 zakona o avtorskih pravicah in da je Svenska Spel s svojimi informacijami na stavnih lističih jemala izvlečke in/ali ponovno uporabila podatke na način, ki pomeni kršitev izključne pravice na teh bazah podatkov.

13. Fixtures uveljavlja, da sta obe bazi podatkov – ena za vse lige v Angliji in ena za vse lige na Škotskem –, ki vsebujeta podatke, ki so podlaga za koledarje, avtorsko zaščiteni po členu 49 zakona o avtorskih pravicah ter da je uporaba podatkov iz koledarjev s strani Svenska Spel kršitev

16. Svenska Spel se je branila proti zahtevkom in je navajala, da koledarji tekem niso zajeti z varstvom katalogov v skladu s členom 49 zakona o avtorskih pravicah, ker pri tem ne gre niti za zbirko velikega števila podatkov niti za rezultat znatne naložbe.

Naložbe v obliki dela in stroškov so bile opravljene, da bi omogočili načrtovane nogometne tekme; možnost uporabe tekem za drugo igro je v razmerju do namena naložbe le stranski proizvod. Dodatno navaja, da njena uporaba podatkov v okviru stav ne pomeni kršitve.

17. Tingsrätt je tožbo zavrnilo s sodbo z dne 11. aprila 2000. Bilo je mnenja, da so koledarji tekem zajeti z varstvom katalogov, ker gre za zbirke, za katere je bila potrebna znatna naložba, vendar je odločilo, da uporaba podatkov o koledarjih s strani Svenska Spel ne krši pravic Fixtures.

18. Fixtures je zoper to sodbo na Svea hovrätt vložila pritožbo. To je s sodbo z dne 3. maja 2001 potrdilo odločitev Tingsrätt. Ni izrecno zavzelo stališča o vprašanju, ali so koledarji tekem predmet varstva na podlagi člena 49 zakona o avtorskih pravicah in je sklepalo, da je obravnava v postopku pokazala, da Svenska Spel uporablja enake podatke, kot jih vsebuje baza podatkov; vendar ni bilo dokazano, da bi jih vzela iz baze podatkov in s tem kršila varstvo katalogov, katerega predmet bi lahko bila ta baza podatkov.

19. Fixtures je na Högsta domstol zoper sodbo Svea hovrätt vložila pravno sredstvo in zahtevala, naj se njenemu predlogu ugotovi. Navajala je, da so koledarji varovani kot zbirke velikega števila podatkov in kot rezultat znatne naložbe v obliki dela in stroškov; pri tem je nedopustno razlikovati delo, ki se nanaša na načrtovanje tekme, in delo, ki se nanaša na izdelavo koledarjev tekem. Namen naložbe ni bistven. Prav tako možnost uporabe baze podatkov za nogometne stave ni stranski proizvod v razmerju do siceršnjega namena naložbe v bazo podatkov. Fixtures je predložila pregled časa, dela in stroškov, potrebnih za izdelavo koledarjev tekem. Stroški za izdelavo in upravljanje koledarjev tekem v Angliji naj bi znašali približno 11,5 milijonov GBP letno, prihodki iz licenc za podatke iz angleške baze podatkov o koledarjih tekem pa 7 milijonov GBP letno. Fixtures je še navedla, da naj za presojo vprašanja, ali je Svenska Spel uporabila koledarje tekem, ne bi bilo bistveno, ali so bili podatki vzeti iz drugih virov, kot so koledarji tekem, saj iz njih nujno izvirajo.

20. Glede uporabe podatkov, vsebovanih v koledarjih tekem, s strani Svenska Spel, Fixtures med drugim navaja, da je bilo v

sezoni 1998/99 769 tekem predmet igre Oddset, kar ustreza 38 % skupnega števila tekem v koledarjih tekem angleških nogometnih lig. Predmet igre Måltipset je bilo 921 tekem, kar ustreza 45 % celotnega števila tekem. Predmet igre Stryktipset je bilo 425 tekem ali 21 % tekem, vsebovanih v angleški bazi podatkov. Delež tekem v okviru najvišjih lig (Premier League) v Angliji in na Škotskem, ki so bile predmet zgoraj navedenih iger, pa naj bi bil še višji in naj bi za Premier League v Angliji znašal do 90 %, 72 % oziroma 71 %. Dobiček, ki ga je Svenska Spel pridobila iz treh navedenih iger, naj bi v vsakem primeru znašal od 600 do 700 milijonov SEK letno.

21. Fixtures navaja, prvič, da je Svenska Spel z uporabo podatkov o prvenstvenih tekmah na stavnih listkih jemala izvlečke iz bistvenega dela baze podatkov, in drugič, da gre pri tem za ponavljajoče in sistematično jemanje izvlečkov ter ponovno uporabo delov baze podatkov ter da je to v nasprotju z normalno uporabo baze podatkov in nesprejemljivo posega v interese nogometnih lig.

22. Svenska Spel zavrača zahtevek Fixtures in navaja, da se opravljena naložba nanaša na izdelavo koledarjev tekem, ne pa na pridobivanje, preverjanje in/ali predstavitev podatkov, vsebovanih v koledarjih tekem. Imetni-

kom baz podatkov ni bilo treba pridobiti, preveriti in zbrati podatkov, ker so bili podani v koledarjih tekem, ki so nastali samostojno in neodvisno od baz podatkov po posvetovanjih z različnimi akterji. Baze podatkov pa tudi niso zaščitene kot zbirka velikega števila podatkov. Svenska Spel ne ve za zadevne baze podatkov, podatki na stavnih listkih pa izvirajo iz britanskih in švedskih časopisov, iz teleteksta, so pridobljeni od zadevnih nogometnih lig, od informacijske službe in končno iz publikacije „Football Annual“. Poleg tega navaja, da so informacije o tekmah dveh nogometnih moštev na določen dan prosto dostopne in ne morejo biti omejene niti z avtorsko pravico niti s pravico *sui generis*. Glede domnevne kršitve pravic Svenska Spel navaja, da ne gre za reprodukcijo primerkov, ker podatki na stavnih listkih ne zajemajo niti celotnih koledarjev tekem niti njihovega bistvenega dela. Napačno naj bi bilo, da se pri presoji obsega uporabe upošteva več stavnih listkov skupaj. Končno Svenska Spel zanika, da bi pri tem šlo za ponavljajočo se uporabo nebstvenega dela v smislu člena 7(5) Direktive.

23. Po podatkih predložitvenega sodišča se postopek nanaša na vprašanje, ali so baze

podatkov, ki vsebujejo podatke, na katerih temeljijo koledarji tekem, varovane na podlagi člena 49 zakona o avtorskih pravicah, in na vprašanje, ali uporaba podatkov o tekmah s strani Svenska Spel pomeni kršitev pravice izdelovalca baze podatkov.

IV – Vprašanja za predhodno odločanje

25. Högsta domstol je Sodišču predložilo ta vprašanja za predhodno odločanje:

24. Razlog za predlog za sprejetje predhodne odločbe je po mnenju predložitvenega sodišča v tem, da je namen člena 49 zakona o avtorskih pravicah prenos Direktive in ga je treba glede na Direktivo razlagati. V besedilu Direktive ni jasnega pojasnila za presojo vprašanja, ali je treba pripisati pomen – in če, kakšen pomen – namenu/namenom, ki jih zasledujemo z bazo podatkov, pri presoji, ali je ta varovana. Iz besedila prav tako ne izhaja, katero vrsto naložbe v obliki dela in stroškov je treba upoštevati pri presoji vprašanja, ali gre za znatno naložbo. Nato je nejasno, kako je treba razlagati besedne zveze „jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba [celotne baze podatkov ali njenega bistvenega dela]“ oziroma „normalna uporaba“ in „[z] jemanjem izvlečkov in/ali ponovno uporabo nebistvenih delov vsebine baze podatkov [...] nesprejemljivo škoditi“.

1. Ali se lahko pri presoji vprašanja, ali je določena baza podatkov rezultat „znatne naložbe“ v smislu člena 7(1) Direktive 96/9/ES Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (Direktiva o bazah podatkov), v prid izdelovalca baze podatkov upošteva tudi naložba, katere prvotni namen je vzpostavitev neke celote, ki je neodvisna od baze podatkov in torej ne zadeva izključno „pridobivanja, preverjanja ali predstavitve“ njene vsebine? V primeru pritrdilnega odgovora, ali celota ali del te naložbe kljub vsemu pomeni nujen predhodni pogoj za bazo podatkov?

Svenska Spel AB je v postopku v glavni stvari navajala, da se naložba Fixtures Marketing Limited v prvi vrsti nanaša na pripravo koledarjev tekem za angleške in škotske nogometne lige, ne pa na bazo podatkov, v katerih so ti podatki shranjeni. Fixtures Marketing Limited

pa je navajala, da ni dopustno razlikovati med delom in stroški, ki so povezani z načrtovanjem tekem, ter delom in stroški, ki se nanašajo na izdelavo koledarjev tekem v bazah podatkov.

2. Ali ob uporabi Direktive varstvo baze podatkov velja samo za dejavnosti, ki izhajajo iz namena te baze, kot si ga je izdelovalec zamislil pri njeni zasnovi?

Svenska Spel AB je navajala, da Fixtures Marketing Limited z zasnovo baze podatkov ni imel namena olajšati nogometnih stav ali druge igre, temveč da je ta dejavnost le stranski proizvod v razmerju do namena naložbe. Fixtures Marketing Limited pa je po drugi strani navajala, da je namen naložbe nebistven, in tudi zanika, da je možnost uporabe baze podatkov za stave stranski proizvod v razmerju do prvotnega namena naložbe v bazo podatkov.

4. Ali je varstvo pred „jemanjem izvlečkov in/ali ponovno uporabo“ vsebine baze podatkov iz člena 7(1) in (5) Direktive omejeno na uporabo v obliki neposredne uporabe baze podatkov ali pa se nanaša tudi na primere, ko vsebina izhaja iz drugega vira (sekundarnega vira) oziroma je splošno dostopna javnosti?

Svenska Spel AB je navajala, da ni vedela za baze podatkov in je podatke za stavne lističe pridobila iz drugih virov; podatki, navedeni na lističih, tudi niso pomenili celote ali bistvenega dela koledarjev tekem. Fixtures Marketing Limited pa je po drugi strani navajala, da za presojo ni bistveno, ali so bili podatki pridobljeni iz drugih virov kot koledarjev tekem, ker vsekakor izvirajo iz njih.

3. Kaj pokriva pojem „bistveni del, ocenjen kakovostno in/ali količinsko, vsebine [baze podatkov]“ iz člena 7(1) Direktive?
5. Kako je treba razlagati pojma „normalna uporaba“ in „neupravičena škoda“ iz člena 7(5) Direktive?

Fixtures Marketing Limited je Svenska Spel AB očitala večkratno in sistematično jemanje izvlečkov in večkratno uporabo vsebine baze podatkov z namenom pridobivanja dobička, ki nasprotuje normalni uporabi baze podatkov in zato neupravičeno škodi interesom nogometnih lig. Svenska Spel AB pa po drugi strani meni, da je napačno pri presoji obravnavati več stavnih listkov skupaj, in zanika, da uporaba krši člen 7(5) Direktive.“

V – Dopustnost

26. V nekaterih točkah se vprašanja za predhodno odločanje ne nanašajo na razlago prava Skupnosti, torej Direktive, temveč na uporabo Direktive za konkretno dejansko stanje. Glede tega je treba slediti navedbam Komisije, da to v okviru postopka za sprejetje predhodne odločbe po členu 234 ES ni naloga Sodišča, temveč nacionalnega sodišča in da se mora Sodišče v tem postopku omejiti na razlago prava Skupnosti.

27. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je namreč v postopku po členu 234

ES, ki temelji na jasni ločitvi pristojnosti nacionalnih sodišč in Sodišča, za vsakršno presojo dejstev pristojno predložitveno sodišče⁵.

28. Sodišče torej ni pristojno za odločanje o dejanskem stanju v postopku v glavni stvari ali za prenos predpisov Skupnosti, ki jih je razlagalo, na nacionalne ukrepe ali dejansko stanje, ker je zato izključno pristojno predložitveno sodišče. Presoja določenih postopkov v zvezi z bazo podatkov, ki je predmet postopka, torej terja dejansko presojo, kar je naloga nacionalnih sodišč⁶. V preostalem je sodišče pristojno za odločanje o vprašanih za predhodno odločanje.

VI – Utemeljenost: presoja

29. Vprašanja predložitvenega sodišča za predhodno odločanje se nanašajo na vrsto določb Direktive, predvsem na razlago dolo-

5 — Sodbe z dne 15. novembra 1979 v zadevi Denkavit Futtermittel (36/79, Recueil, str. 3439, točka 12); z dne 5. oktobra 1999 v zadevi Litussi in Bizzaro (C-175/98 in C-177/98, Recueil, str. I-6881, točka 37); z dne 22. junija 2000 v zadevi Fornasar in drugi (C-318/98, Recueil, str. I-4785, točka 31) in z dne 16. oktobra 2003 v zadevi Traunfellner (C-421/01, Recueil, str. I-11941, točka 21 in naslednje).

6 — Sodba z dne 4. decembra 2003 v zadevi EVN in Wienstrom (C-448/01, Recueil, str. I-14527, točka 59).

čenih pojmov. V njih omenjeni vidiki spadajo na različna področja in jih je treba temu ustrezno razvrstiti. Medtem ko nekatera pravna vprašanja zadevajo področje uporabe *ratione materiae* Direktive, se druga nanašajo na predpostavke za pridobitev pravice *sui generis* in njeno vsebino.

končni fazi gre torej za varstvo izdelka, pri čemer je posredno varovan tudi opravljen napor, to je naložba⁷.

A – Predmet varstva: predpostavke (prvo in drugo vprašanje)

30. Predpostavka za to, da je baza podatkov varovana s pravico *sui generis* po členu 7 Direktive, je izpolnitev značilnosti dejanskega stanja, normiranega v tej določbi. Ta postopek se nanaša na razlago nekaterih od teh meril.

32. V členu 7 Direktive normirane predpostavke so dodane tistim iz člena 1(2). S tem je opredelitev predmeta varstva ožja od pojma „baza podatkov“ iz člena 1.

31. V zvezi s tem je treba opozoriti na pravno razpravo o vprašanju, ali je ta pravica *sui generis* namenjena varstvu storitve, torej v bistvu dejavnosti izdelovalca baze podatkov ali pri tem nastalega rezultata. Glede tega je treba ugotoviti, da Direktiva štiti baze podatkov oziroma njihovo vsebino, ne pa informacije, vsebovane v njih, kot take. V

33. Z Direktivo na novo uvedena pravica *sui generis* se zgleduje po nordijskih pravicah iz kataloga in nizozemskem „geschriftenbescherming.“ To ozadje pa ne sme voditi k temu, da na teh predhodnih ureditvah v teoriji in praksi razvito razumevanje prenašamo na Direktivo. Nasprotno, Direktiva je tista, ki pomeni izhodišče za razlago nacionalnega prava, kar velja tudi za tiste države članice, v katerih so podobni predpisi veljali že pred njenim sprejetjem. Tudi v teh državah članicah se je namreč pojavila potreba po prilagoditvi nacionalnih zakonodaj določbam Direktive.

7 – Malte Grützmaier, *Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken*, 1999, 329; Georgios Koumantos, „Les bases de données dans la directive communautaire“, *Revue internationale du droit d'auteur*, 1997, 79 (117). Določeni avtorji pa menijo, da se varstvo nanaša na naložbe (tako Silke von Lewinski, v: Michel M. Walter (ur.), *Europäisches Urheberrecht*, 2001, tretji odstavek člena 7, in literatura, navedena pri Grützmaierju na strani 329 v opombi 14).

1. „Znatna naložba“

34. Ključni pojem pri ugotavljanju predmeta varstva s pravico *sui generis* je pojem „znatna naložba“ v členu 7(1) Direktive. Ta predpostavka dejanskega stanja je natančneje opredeljena tako, da mora znatnost obstajati v „kakovostnem ali količinskem pogledu.“ Pravne definicije teh dveh možnosti pa Direktiva ne predvideva. V literaturi se zahteva, da ustrezno pojasnitev da Sodišče. Ta zahteva je zelo utemeljena, ker se bo le tako zagotovila avtonomna in enotna razlaga Skupnosti. Seveda ne smemo spregledati, da v končni fazi merila za razlago uporabljajo nacionalna sodišča, kar pomeni tveganje različne uporabe.

35. Kot izhaja že iz strukture člena 7(1) Direktive, je treba pojem „znatna naložba“ razumeti relativno. V skladu z obrazložitvijo skupnega stališča, s katerim je ta določba dobila svoje dokončno besedilo, so naložbe, ki so predmet varstva, naložbe v pridobivanje in zbiranje vsebine baze podatkov⁸.

36. Zato se morajo naložbe nanašati na določene dejavnosti v zvezi z izdelavo baze podatkov. V členu 7 so glede tega taksativno navedene naslednje tri dejavnosti: pridobivanje, preverjanje in predstavitev vsebine baze podatkov. Ker so ti dejavniki predmet drugega vprašanja za predhodno odločanje, njihovega pomena na tem mestu ni treba obravnavati.

37. Katere vrste naložb so lahko zajete, izhaja iz uvodne izjave 40, katere zadnji stavek določa: „takšna naložba lahko pomeni zagotovitev finančnih sredstev in/ali porabo časa, truda in energije“. V skladu s sedmo uvodno izjavo gre za naložbe znatnih človeških, tehničnih in finančnih sredstev.

38. Poleg tega je treba tudi pojem „znatna“ razumeti relativno, in sicer po eni strani glede na stroške in amortizacijo⁹ in po drugi strani glede na obseg, vrsto in vsebino baze podatkov ter na področje, na katero se nanaša¹⁰.

8 — Skupno stališče (ES) št. 20/95, sprejeto s strani Sveta 10. julija 1995 (UL C 288, str. 14).

9 — V. Lewinski (navedeno v opombi 7), deveti odstavek člena 7.

10 — Koumantos (navedena v opombi 7), 119.

39. Torej niso zaščitene le naložbe v veliki vrednosti v absolutnem smislu¹¹. Vendar pa se merila „znatno“ ne sme razumeti zgolj relativno. Direktiva namreč kot nekakšno pravilo *de minimis* zahteva tudi absolutno spodnjo mejo¹². To lahko izpeljemo iz uvodne izjave 19, v skladu s katero mora biti naložba „dovolj znatna“¹³. Prag pa je kljub temu verjetno nizek. Prvič, to izhaja iz uvodne izjave 55¹⁴, v kateri ni natančnejše opredelitve glede višine. Drugič, v prid taki razlagi govori okoliščina, da je cilj Direktive harmonizacija različnih sistemov. Tretjič, previsoka najnižja vrednost bi oslabila vlogo Direktive kot vzpodbujevalca naložb.

potrebna za organiziranje športnih tekem, torej da je bila izdelana za ta namen. Naložba je namenjena organiziranju tekem, ne pa oziroma ne izključno izdelavi baze podatkov. Naložba bi bila realizirana v vsakem primeru, tudi ker obstaja dolžnost te organizacije. Pri bazi podatkov gre torej le za stranski proizvod na drugem trgu.

40. Več udeležencev se je v svojih pisnih stališčih oprlo na tako imenovano „teorijo spin-off“, v skladu s katero stranski proizvodi ne bi bili zajeti z varstvom, ki ga daje pravica. Dovoljeno naj bi bilo namreč doseči le prihodke, ki so potrebni za pokritje naložbe. Ti udeleženci so opozorili na to, da je bila baza podatkov, ki je predmet postopka,

41. V tem postopku je zato treba ugotoviti, ali in kako lahko pri razlagi Direktive, posebej pravice *sui generis*, igra vlogo tako imenovana „teorija spin-off“. Glede na pomsleke, navedene v tem postopku, o varstvu baz podatkov, ki so le stranski proizvod, se zdi potrebna demistifikacija „teorije spin-off“. Uporabo te teorije, če odmislimo nacionalne vire, lahko najprej razložimo s ciljem, ki izhaja iz uvodnih izjav od 10 do 12 Direktive, to je spodbujanju naložb z izboljšanjem njihovega varstva. Temelji pa tudi na zamisli, da naj se naložbe amortizirajo iz donosov iz glavne dejavnosti. „Teorija spin-off“ ima torej za posledico tudi, da Direktiva varuje le take naložbe, ki so med drugim potrebne za pridobivanje vsebine baze podatkov¹⁵. Vse te utemeljitve imajo svojo težo

11 – V. Lewinski (navedeno v opombi 7), enajsti odstavek člena 7.

12 – Josef Krähn, „Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts“, 2001, str. 138 in naslednje; Matthias Leistner, „The Legal Protection of Telephone Directories Relating to the New Database Maker's Right“, *International Review of Industrial Property and Copyright Law*, 2000, str. 958.

13 – Karnell (navedeno v opombi 4), str. 994.

14 – J. van Manen, „Substantial investments“, v: *Allied and in friendship: for Teartse Schaper*, 2002, str. 123 (125).

15 – V zvezi s tem glej P. Bernat Hugenholtz, „De spin-off theorie uitgesponnen“, *Tidschrift voor auteurs-, media- & informatierecht* 2002, točka 161 in naslednje.

in jih je treba pri razlagi Direktive upoštevati. To pa ne sme voditi k temu, da bi vsak spin-off učinek izključili le na podlagi sklicevanja na teorijo. Odločilni za razlago Direktive so in ostajajo njeni predpisi.

42. Pri reševanju pravnega problema, ki je predmet postopka, moramo izhajati iz vprašanja, ali je zagotovitev varstva baze podatkov odvisna od namena izdelovalca ali od namena baze podatkov, če nista enaka. V zvezi s tem bi se lahko zadovoljili z opozorilom, da Direktiva namena baze podatkov ne obravnava niti v členu 1 niti v členu 7. Če bi zakonodajalec Skupnosti hotel normirati take predpostavke, bi to zagotovo storil. Tako člen 1 kot člen 7 namreč potrjujeta, da je zakonodajalec Skupnosti vsekakor imel namen določiti vse predpostavke. Namen baze podatkov zato ni merilo za presojo, ali je baza podatkov predmet varstva. Odločilne so predpostavke iz člena 7. Na to ugotovitev ne vpliva uvodna izjava 42, ki so jo navajali različni udeleženci. Ta se namreč po eni strani nanaša na obseg pravice *sui generis*, po drugi strani pa je njen namen zagotoviti, da se ne škoduje naložbam.

43. Vendar tudi iz drugih uvodnih izjav Direktive, ki se nanašajo na naložbe in katerih pomen je poudarjen, kot so uvodne izjave 12, 19 in 40, ne izhaja, da je varstvo baze podatkov odvisno od njenega namena.

44. Poleg tega so lahko v praksi tudi izdelovalci, ki z izdelavo baze podatkov zasledujejo več namenov. Pri tem se lahko zgodi, da v ta namen realizirane naložbe ni mogoče pripisati določenemu namenu ali je ločiti od drugih. V takih okoliščinah merilo namena baze podatkov ne bi dalo jasne rešitve. Naložba bi bila bodisi varovana neodvisno od drugega namena bodisi popolnoma nevarovana zaradi drugega namena. Merilo namena se zato izkaže kot bodisi neizvedljivo bodisi nezdružljivo s ciljem Direktive. Izključitev varstva baz podatkov, ki se uporabljajo v različne namene, bi namreč nasprotovala cilju ustvarjanja pobud za naložbe. Naložbe v večnamenske baze podatkov bi bile s tem znatno ovirane.

45. Baza podatkov, ki je predmet postopka v glavni stvari, je primer, ko je namen izdelave

baze podatkov tudi organizacija koledarjev tekem. Izdelava lastne baze podatkov – mogoče celo istovetne – za vsak namen posebej bi bila v nasprotju z temeljnimi ekonomskimi izhodišči in se z Direktivo ne sme naložiti.

2. „Pridobivanje“ v smislu člena 7(1) Direktive

47. V tej zadevi je sporno, ali gre za pridobivanje v smislu člena 7(1) Direktive. Ta določba namreč varuje le naložbe v „pridobivanje“, „preverjanje“ ali „predstavitev“ vsebine baze podatkov.

48. Treba je izhajati iz cilja varstva s pravico *sui generis*, to je varstva izdelave baze podatkov. Zato se izdelava lahko šteje za širši pojem¹⁶, ki zajema pridobivanje, preverjanje in predstavitev.

46. Za ugotovitev, ali gre v postopku v glavni stvari za znatno naložbo, je treba zgoraj navedena merila uporabiti za konkretno dejansko stanje. V skladu z delitvijo pristojnosti v okviru postopka za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES to spada v pristojnost nacionalnega sodišča. V okviru presoje naložbe v bazo podatkov je vsekakor treba upoštevati okoliščine, ki so bile upoštevane pri pripravi koledarja tekem, kot so na primer zanimivost tekme za gledalce, interesi organizatorjev stav, trženje s strani nogometnih klubov, drugi dogodki v krajih tekem na načrtovane datume, primerna geografska porazdelitev tekem ter preprečevanje kaljenja javnega reda. Končno je treba pri presoji upoštevati tudi število tekem. Dokazno breme glede tega, katere naložbe so bile realizirane, nosi stranka, ki uveljavlja pravico *sui generis*.

49. Postopek v glavni stvari se nanaša na pravni problem, ki je predmet mnogih razprav, in sicer ali – in če, pod katerimi pogoji – in v kakšnem obsegu Direktiva varuje ne le obstoječe, ampak tudi na novo zasnovane podatke izdelovalca. Če se pridobivanje ne nanaša le na obstoječe podatke, bi tudi varstvo naložbe zajemalo le pridobivanje takih podatkov. Če je podlaga tako razumevanje pridobivanja, je varstvo baze podatkov iz postopka v glavni stvari odvisno od tega, ali so bili pridobljeni obstoječi podatki.

¹⁶ – Giovanni Guglielmetti, „La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE“, *Contratto e impresa. Europa*, 1997, str. 177 (184).

50. Če pa izhajamo iz splošnega pojma pridobivanja, torej dajanja vsebine bazi podatkov¹⁷, bi lahko bili zajeti tako obstoječi kot na novo zasnovani podatki¹⁸.

51. V zvezi s tem bi bilo mogoče odgovor poiskati z primerjavo pojma „pridobivanje“ iz člena 7(1) z dejavnostmi, navedenimi v uvodni izjavi 39 Direktive. Takoj na začetku pa je treba opozoriti, da se različne jezikovne različice razlikujejo.

52. Če izhajamo iz pojma, uporabljenega v nemški različici člena 7(1) („Beschaffung“), se to lahko nanaša le na obstoječe podatke, ker je mogoče pridobiti le nekaj, kar že obstaja. Pridobivanje („Beschaffung“) je namreč prav nasprotni pojem od ustvarjanja („Erschaffung“). Do enakega rezultata pridemo pri razlagi besedila v portugalski, francoski, španski in angleški različici, ki vse izhajajo iz latinske besede „obtenere“, to je pridobiti. Tudi finska in danska različica govorita v prid ozki razlagi. Široka razlaga nemške in angleške različice, na katero so se sklicevale nekatere stranke, je torej napačna.

53. Nadaljnje usmeritve za pravilno razlago „pridobivanja“ v smislu člena 7(1) Direktive bi lahko dala njena uvodna izjava 39, ki je temeljna uvodna izjava za predmet varstva s pravico *sui generis*. Ta uvodna izjava glede varovane naložbe navaja le dve vrsti dejavnosti, namreč „pridobivanje“ in „zbiranje“ vsebine. Tudi pri tem pa nastanejo težave zaradi razlik med jezikovnimi različicami. V večini različic je za prvo navedeno dejavnost uporabljen enak pojem kot v členu 7(1). Pojmi za drugo dejavnost ne opisujejo vedno enake dejavnosti, vendar pa se v osnovi nanašajo na iskanje in zbiranje vsebine baze podatkov.

54. Jezikovne različice, ki v uvodni izjavi 39 uporabljajo pojma, ki se razlikujeta od pojmov iz člena 7(1) Direktive, je treba razlagati tako, da sta zgoraj navedeni dejavnosti zajeti s pojmom pridobivanje v smislu člena 7(1) Direktive. Seveda se v zvezi s tem zastavlja vprašanje, zakaj uvodna izjava 39 bolj podrobno opisuje pridobivanje, ne pa preverjanja ali predstavitve. Zadnja pojma sta namreč navedena šele v uvodni izjavi 40.

17 — Andrea Etienne Calame, *Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften*, 2002, str. 115, opomba 554.

18 — Grützmaker (navedeno v opombi 7), str. 330 in naslednje; Mathias Leistner, *Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht*, 2000, str. 53 in naslednje.

55. Jezikovne različice, ki v uvodni izjavi 39 uporabljajo enak pojem kot v členu 7(1) Direktive, pa je po drugi strani treba razlagati tako, da ima pojem „pridobivanje“ v uvodni izjavi 39 ožji pomen, medtem ko ima pojem, uporabljen v členu 7(1) Direktive, širši pomen, torej zajema tudi drugo dejavnost, navedeno v uvodni izjavi 39.

zadevne baze podatkov. Direktiva namreč pridobivanje podatkov varuje tudi takrat, ko to pridobivanje ni bilo opravljeno z namenom izdelave baze podatkov²². Navedeno govori tudi v prid razlagi, da je z varstvom zajeta tudi zunanja baza podatkov, ki temelji na notranji bazi podatkov.

56. Vse jezikovne različice zato dovoljujejo razlago, po kateri „pridobivanje“ v smislu člena 7(1) Direktive sicer ne zajema čiste zasnove podatkov, to je ustvarjanja podatkov¹⁹, torej izključuje fazo priprave²⁰. Če pa zasnova podatkov sovpada z njihovim zbiranjem in razporejanjem, je predmet varstva v skladu z Direktivo.

58. Na podlagi zgoraj razvite razlage pojma „pridobivanje“ bo naloga nacionalnega sodišča, da presodi dejavnosti Fixtures. Pri tem gre v prvi vrsti za opredelitev podatkov in ravnanje z njimi od njihove pridobitve do njihove vključitve v bazo podatkov, ki je predmet postopka v glavni stvari. Treba bo presoditi, kako je treba opredeliti določanje koledarjev tekem, torej v bistvu zbiranje imen ekip in njihova razporeditev po tekmovalnih parih s krajem in časom posameznih tekem. V prid tega, da gre v tem primeru za obstoječe podatke, govori dejstvo, da je koledar tekem rezultat dogovora med več udeleženci, zlasti policijo, nogometnimi klubi in navijaškimi klubi. Tudi iz tega, da so bili podatki po navedbah nekaterih udeležencev uporabljeni za drug namen kot za izdelovanje baze podatkov, bi lahko sklepali, da gre za obstoječe podatke.

57. V zvezi s tem je treba spomniti na to, da ne moremo slediti tako imenovani „teoriji spin-off“. Tako tudi namen pridobivanja vsebine baze podatkov ne more imeti nobene vloge²¹. To pa pomeni, da je varstvo mogoče tudi takrat, ko je bilo pridobivanje najprej opravljeno za drugo dejavnost od izdelave

19 — Leistner (navedeno v opombi 18), str. 152.

20 — Guglielmetti (navedeno v opombi 16), str. 184; Karnell (navedeno v opombi 4), str. 993.

21 — V zvezi z zastopanimi stališči glej Hugenholtz (navedeno v opombi 15), str. 161 (164, opomba 19).

22 — V. Lewinski (navedeno v opombi 7), peti odstavek člena 7.

59. Čeprav dejavnosti, obravnavane v postopku v glavni stvari, opredelimo kot ustvarjanje novih podatkov, bi vseeno lahko šlo za „pridobivanje“ v smislu člena 7(1) Direktive. To bi bilo podano, če bi ustvarjanje podatkov potekalo hkrati z njihovo obdelavo in bi bilo od te neločljivo.

4. „Predstavitev“ v smislu člena 7(1) Direktive

3. „Preverjanje“ v smislu člena 7(1) Direktive

60. Uporaba baze podatkov za organizacijo tekem in njihovo gospodarsko izkoriščanje zahteva redno preverjanje vsebine sporne baze podatkov. Iz spisov izhaja, da natančnost baze podatkov redno preverjajo. Če se ob takem preverjanju pokaže potreba po spremembah, se opravijo potrebne prilagoditve.

62. Predmet varstva s pravico *sui generis* je poleg „pridobivanja“ in „preverjanja“ vsebine baze podatkov tudi njena „predstavitev“. K temu ne spada le prikaz za uporabnika baze podatkov, torej zunanja shema, temveč tudi pojmovna shema, kot je strukturiranje vsebine. Na splošno boljše predstavitev podatkov zagotavljata sistem indeksiranja in besednjak. Kot izhaja iz uvodne izjave 20, lahko tudi taki elementi, ki se nanašajo na iskanje, uživajo varstvo v skladu z Direktivo²³.

B – Vsebina pravice

61. Dejstvo, da nekatere prilagoditve ne pomenijo preverjanja vsebine baze podatkov, ni pomembno. Da gre za predmet, ki je varovan s pravico *sui generis*, je namreč treba le, da se nekatere opravljene dejavnosti opredelijo kot preverjanje v smislu člena 7(1) Direktive in se znatne naložbe vsaj delno nanašajo na dejavnosti iz člena 7(1) Direktive.

63. Najprej je treba spomniti na to, da uvedba pravice *sui generis* pravzaprav ni bila namenjena usklajevanju zakonodaj, temveč je šlo za zavestno ustvarjanje novega prava²⁴. Slednje presega dosedanje pravice o distribuciji in reprodukciji. To je treba upoštevati

²³ — Calame (navedena v opombi 17), str. 116.

²⁴ — Skupno stališče (ES) št. 20/95 (navedeno v opombi 8), točka 14.

tudi pri razlagi prepovedanih dejanj. V skladu s tem pridobi pravna opredelitev v členu 7(2) Direktive poseben pomen.

prvič jemanje izvlečkov in drugič ponovna uporaba. Pravni opredelitvi pojmov „jemanje izvlečkov“ in „ponovna uporaba“ sta v členu 7(2) Direktive.

64. Člen 7 Direktive na prvi pogled vsebuje dve skupini prepovedi oziroma z vidika imetnika pravice, to je izdelovalca baze podatkov, dve različni kategoriji pravic. Medtem ko odstavek 1 določa prepovedi glede bistvenega dela baze podatkov, odstavek 5 prepoveduje določena dejanja glede na nebistvene dele baze podatkov. Izhajajoč iz razmerja med bistvenim in nebistvenim pa lahko odstavek 5 razumemo tudi kot izjemo od izjeme, ki izhaja iz odstavka 1²⁵. Odstavek 5 naj bi izključil zaobidenje prepovedi, normirane v odstavku 1,²⁶ in ga zato lahko opredelimo za zaščitno klavzulo²⁷.

66. V členu 7(1) normirana prepoved pa ne velja neomejeno, saj predpostavlja, da se prepovedano dejanje nanaša na celoto ali bistven del vsebine baze podatkov.

67. Izhajajoč iz merila „bistvenega“ oz. „nebistvenega“ dela, odločilnega za uporabo člena 7(1) in (5), je zato v nadaljevanju treba opredeliti obe situaciji. Potem je treba obravnavati dejanja, ki jih prepovedujeta odstavek 1 in odstavek 5.

65. Člen 7(1) Direktive normira pravico izdelovalca, da prepove določena dejanja. Iz tega hkrati izhaja prepoved teh dejanj, ki se lahko prepovejo. Dejanji, ki se lahko prepovevata, in s tem prepovedani dejanji sta

1. Pojem „bistven del vsebine baze podatkov“ v smislu člena 7(1) Direktive (tretje vprašanje za predhodno odločanje)

25 – Jens-Lienhard Gaster, *Der Rechtsschutz von Datenbanken*, 1999, odstavek 492.

26 – Oliver Hornung, *Die EU-Datenbank Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht*, 1998, str. 116 in naslednje; Leistner (navedeno v opombi 18), str. 180; Von Lewinski (navedeno v opombi 7), šestnajsti odstavek člena 7.

27 – Skupno stališče (ES) št. 20/95 (navedeno v opombi 8), točka 14.

68. Z vprašanjem za predhodno določanje nacionalno sodišče želi razlago pojma „bistven del vsebine baze podatkov“ v smislu člena 7(1) Direktive. Za razliko od drugih

ključnih pojmov ta pojem v Direktivi ni opredeljen. Opredelitev je bila izpuščena v zakonodajnem postopku, in sicer v fazi Skupnega stališča Sveta.

69. Člen 7(1) Direktive predvideva dve možnosti. Kot izhaja iz besedila, je bistvenost lahko podana količinsko ali kakovostno. Ta konstrukcija, za katero se je odločil zakonodajalec Skupnosti, se razlaga tako, da je lahko del bistven tudi takrat, ko je bistven le v kakovostnem smislu, ne pa v količinskem. Tako je treba zavriniti trditev, da mora biti vedno podana tudi najmanjša količinska mera.

70. Količinsko alternativo je treba razumeti tako, da je treba ugotoviti količino dela vsebine baze podatkov, ki je predmet prepovedanega dejanja. Pri tem se zastavlja vprašanje, ali je zahtevan relativen ali absoluten način pogleda. Torej, ali je treba zadevni del primerjati s celotno vsebino baze podatkov²⁸ ali pa presojati sam zadevni del.

71. V zvezi s tem je treba navesti, da relativen pogled postavlja v slabši položaj izdelovalce velikih baz podatkov²⁹, saj bo z naraščajočo velikostjo zadevni del vedno manj bistven. V takem primeru pa bi lahko dopolnilno opravljena kakovostna presoja zagotovila ustrezno izravnavo, saj bi se lahko relativno majhen zadevni del vendarle štel za kakovostno bistvenega. Prav tako bi bilo mogoče povezati oba pristopa glede količine. Tako bi lahko relativno majhen del zaradi njegove absolutne velikosti opredelili kot bistvenega.

72. Poleg tega se zastavlja vprašanje, ali lahko združimo količinsko in kakovostno presojo. To lahko pride v poštev le za tiste primere, kjer je kakovostna presoja sploh mogoča. Če je to podano, ni razloga zoper presojo zadevnih delov po obeh metodah.

73. V okviru kakovostne presoje vsekakor igra vlogo tehnična ali gospodarska vrednost³⁰. S tem je lahko zajet tudi del, ki sicer nima velikega obsega, vendar je bistven po vrednosti. Kot primer za vrednost seznamov

29 — Grützmacher (navedeno v opombi 7), str. 340.

30 — Gaster (navedeno v opombi 25), odstavek 495; Grützmacher (navedeno v opombi 7), str. 340; von Lewinski (navedeno v opombi 7), petnajsti odstavek člena 7.

28 — Glej zlasti von Lewinski (navedeno v opombi 7), petnajsti odstavek člena 7.

s področja športa naj navedemo njihovo popolnost in natančnost.

74. Gospodarska vrednost zadevnega dela se praviloma meri po neobstoju povpraševanja³¹, ki je posledica dejstva, da za zadevni del ne jemljemo izvlečkov ali ga ponovno uporabljamo po tržnih pogojih, temveč drugače. Presoja zadevnega dela, in sicer gospodarske vrednosti, se lahko opravi tudi z vidika tistega, ki je dejanje storil, in sicer, kaj je z jemanjem izvlečkov in ponovno uporabo prihranil.

75. Izhajajoč iz cilja člena 7 Direktive, to je varstva naložb, je treba pri presoji bistvenosti vedno upoštevati tudi naložbe izdelovalca³². Kot izhaja iz uvodne izjave 42, je prepoved jemanja izvlečkov in ponovne uporabe namenjena preprečevanju oškodovanja naložbe³³.

76. Dejavniki za ugotavljanje vrednosti zadevnega dela baze podatkov so lahko torej tudi realizirane naložbe, zlasti stroški pridobivanja³⁴.

77. Tudi prag bistvenosti v Direktivi nima pravne opredelitve. Po splošnem mnenju v literaturi je zakonodajalec Skupnosti razmejitev namenoma prepustil sodni praksi³⁵.

78. Vendar bistvenost ne sme biti odvisna od tega, ali je podana precejšnja škoda³⁶. Taka navedba v uvodni izjavi, in sicer na koncu uvodne izjave 42, namreč ne more zadostovati za tako visoko postavitev praga za pridobitev varstva. Poleg tega je vprašljivo, ali bi bilo „precejšnja škoda“ sploh mogoče vzeti za merilo za ugotavljanje bistvenosti, ker bi lahko uvodno izjavo 42 razumeli tudi tako, da je „precejšnja škoda“ dodaten pogoj, ki se zahteva v primerih, ko gre za bistven del, torej ko je bila bistvenost že ugotovljena. Celo učinek prepovedanih dejanj, omenjen v

31 — Krähn (navedeno v opombi 12), str. 162.

32 — Prim. Guglielmetti (navedeno v opombi 16), str. 186; Krähn (navedeno v opombi 12), str. 161; Leistner (navedeno v opombi 18), str. 172.

33 — Pri tem po določenem pojmovanju za oškodovanje zadošča že abstraktna prisvojitve, glej Leistner (navedeno v opombi 18), str. 173; prim. Herman M. H. Speyart, „De databankrechtlijken en haar gevolgen voor Nederland“, *Informatierecht - AMI* 1996, str. 171 (174).

34 — Carine Doutrelepont, „Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/9/CE du 11 mars 1996: un droit sur l'information?“, v: *Mélanges en hommage à Michel Waëlbroeck*, 1999, str. 903 (913).

35 — Doutrelepont (navedeno v opombi 34), str. 913; Gaster (navedeno v opombi 25), odstavek 496; Leistner (navedeno v opombi 18), str. 171; v. Lewinski (navedeno v opombi 7), petnajsti odstavek člena 7.

36 — Tako Karnell (navedeno v opombi 4), str. 1000; Krähn (navedeno v opombi 12), str. 163.

uvodni izjavi 8, in sicer „resne gospodarske in tehnične posledice“, ne more upravičiti preveč stroge presoje glede na škodo. Namen obeh uvodnih izjav je namreč to, da se poudari gospodarska nujnost varstva baz podatkov.

79. Kar zadeva presojo zadevnih delov baz podatkov, ni sporno, da postopki potekajo tedensko. S tem se postavlja vprašanje, ali se ob relativni presoji zadevni deli primerjajo s celotno vsebino baze podatkov ali celotno vsebino baze podatkov za ustrezní teden. Končno bi bilo lahko mogoče za celotno tekmovalno sezono sešteti vse zadevne dele, ki se tedensko uporabijo, in šele tako pridobljeno vsoto primerjati s celotno vsebino baze podatkov.

80. Razlagi, ki ustreza namenu pravice *sui generis*, torej ustreza le primerjava zadevnega dela in celote v istem časovnem okvirju. Taka primerjava lahko poteka po tednih ali na podlagi tekmovalne sezone. Če se uporaba nanaša na več kot polovico tekem, se lahko zadevni del vedno opredeli kot bistven. Vendar pa lahko zadostuje tudi manjši delež od polovice glede na vse tekme skupaj, če je delež v nekaterih kategorijah tekem, kot na primer v Premier League, višji.

81. Ob absolutnem pristopu bi vsakokratne zadevne dele seštevali tako dolgo, dokler ne bi bil prekoračen prag bistvenosti zadevnih delov. Tako se lahko ugotovi, od katerega trenutka lahko govorimo o tem, da so zadevni deli bistveni.

2. Prepovedi, ki se nanašajo na bistvene dele vsebine baze podatkov (četrto vprašanje za predhodno odločanje)

82. Iz pravice izdelovalca na podlagi člena 7(1) Direktive, da lahko prepove določena dejanja, se lahko izpelje prepoved teh dejanj, namreč jemanja izvlečkov in ponovne uporabe. V več uvodnih izjavah³⁷ so tako ta dejanja označena kot „neupravičena“.

83. V nadaljevanju je potrebna razlaga pojmov „jemanje izvlečkov“ in „ponovna uporaba“. Zato je treba razložiti ustrezne pravne opredelitve iz člena 7(2) Direktive. Pri tem je treba spomniti tudi na cilj Direktive, to je uvedbo nove vrste pravice varstva. To bo pri razlagi obeh pojmov treba upoštevati kot orientacijsko merilo.

³⁷ — Glej na primer uvodne izjave 8, 41, 42, 45 in 46.

84. Za obe prepovedani dejanji velja, da ni bistven cilj ali namen uporabnika vsebine baze podatkov. Zato tudi ni odločilno, ali uporaba poteka iz komercialnih razlogov. Odločilne ostajajo le značilnosti dejanskega stanja, navedene v obeh pravnih opredelitvah.

85. Prav tako za obe prepovedani dejanji velja, da za razliko od člena 7(5) niso zajeta le ponovna in sistematična dejanja. Ker morajo prepovedana dejanja po odstavku 1 zadevati bistvene dele vsebine baze podatkov, zakonodajalec Skupnosti za ta dejanja postavlja manjše zahteve kot v okviru odstavka 5, ki velja za nebistvene dele.

86. V zvezi s tem je treba opozoriti na nomotehnično napako v Direktivi³⁸. Ker tudi pravna definicija člena 7(2) napotuje na celoto ali bistven del, po nepotrebnem podvaja v odstavku 1 že normiran pogoj. Pravna definicija iz člena 7(2) v povezavi s členom 7(5) celo vodi do protislovja. Odstavek 5 namreč prepoveduje jemanje izvlečkov in ponovno uporabo nebistvenih delov. Če bi zdaj jemanje izvlečkov in

ponovno uporabo razlagali v skladu s pravno definicijo iz člena 7(2), bi prišli do – nenavadnega – rezultata, da člen 7(5) določena dejanja v zvezi z nebistvenimi deli prepoveduje le, če se ta dejanja nanašajo na celoto ali bistvene dele.

87. Različni udeleženci so opozorili tudi na vidik konkurence. Ta vidik je treba obravnavati upoštevajoč ozadje, in sicer, da v končni različici Direktive ni določila o izdajanju prisilnih licenc, ki jo je prvotno predlagala Komisija.

88. Nasprotniki širokega varstva izdelovalca baze podatkov se bojijo, da bi pri takem varstvu obstajala nevarnost oblikovanja monopolov, zlasti pri do zdaj prosto dostopnih podatkih: tako bi lahko izdelovalec, ki je v položaju obvladovanja trga, ta položaj zlorabil. V zvezi s tem je treba spomniti na to, da Direktiva ne izključuje uporabe pravil konkurence iz primarnega prava in sekundarne zakonodaje. Protikonkurenčna ravnanja izdelovalcev baze podatkov so še naprej predmet teh pravil. To izhaja iz uvodne izjave 47 in iz člena 16(3) Direktive, v skladu s katerim Komisija ugotavlja, ali je uporaba pravice *sui generis* vodila k zlorabi prevladujočega položaja ali drugačnemu poseganju v svobodno konkurenco.

38 – Glej Koumantos (navedeno v opombi 7), str. 121.

89. V tem postopku je bilo govora tudi o vprašanju pravnega obravnavanja prosto dostopnih podatkov. V zvezi s tem vlade, ki so intervenirale v postopku, zastopajo mnenje, da javni podatki niso zaščiteni z Direktivo.

a) Pojem „jemanja izvlečkov“ v smislu člena 7 Direktive

90. Glede tega je treba poudariti, prvič, da varstvo zajema le vsebino baz podatkov, ne pa vsebino podatkov. Nevarnost, da bi se varstvo razširilo tudi na informacije, vsebovane v bazi podatkov, se lahko po eni strani prepreči s tem, da Direktivo glede tega vprašanja, kot je tukaj predlagano, razlagamo ustrezno ozko. Po drugi strani glede na okoliščine primera obstaja obveznost uporabe nacionalnih pravil in pravil Skupnosti o konkurenci.

93. Pojem „jemanja izvlečkov“ v smislu člena 7(1) Direktive je treba razlagati na podlagi pravne opredelitve iz člena 7(2)(a).

91. Kar zadeva varstvo podatkov, ki oblikujejo vsebino baze podatkov, ki je uporabnik podatkov ne pozna, je treba opozoriti na to, da Direktiva prepoveduje le določena dejanja, in sicer jemanje izvlečkov in ponovno uporabo.

94. Prvi element je prenos vsebine baze podatkov na drug nosilec podatkov, pri čemer je to lahko trajno ali prehodno. Iz besedne zveze „na katerikoli način in v katerikoli obliki“ lahko sklepamo, da je zakonodajalec Skupnosti izhajal iz širokega pomena pojma „jemanja izvlečkov“.

95. Zato ni zajet le prenos na nosilec podatkov istega tipa³⁹, temveč tudi na drug tip nosilca podatkov⁴⁰. Tudi zgolj tiskanje je tako zajeto s pojmom „jemanje izvlečkov“.

92. Medtem ko prepoved jemanja izvlečkov, določena v Direktivi, izhaja iz poznavanja baze podatkov, to ni nujno povezano s ponovno uporabo. K tej problematiki se je torej treba vrniti v okviru ponovne uporabe.

96. Poleg tega se „jemanje izvlečkov“ jasno ne sme razlagati tako, da izvlečenih delov ne sme več biti v bazi podatkov, da bi prepoved veljala. Pojma „jemanje izvlečkov“ pa ne

39 — V. Lewinski (navedeno v opombi 7), devetnajsti odstavek člena 7.

40 — Gaster (navedeno v opombi 25), odstavek 512.

smemo razlagati tako široko, da bi bil s tem zajet tudi posreden prenos. Nasprotno, zahteva se neposreden prenos na drug nosilec podatkov. Za razliko od „ponovne uporabe“ pri tem ni zahtevan dejavnik javnosti. Zadošča tudi zaseben prenos.

97. Kar zadeva drugi element, namreč zadevni predmet baze podatkov („celota ali bistveni del“), se lahko sklicujemo na izvajanja o bistvenosti.

98. Uporaba zgoraj navedenih meril za konkretno dejansko stanje v postopku v glavni stvari je naloga nacionalnega sodišča.

b) Pojem „ponovne uporabe“ v smislu člena 7 Direktive

99. Iz pravne definicije člena 7(2)(b) Direktive izhaja, da se ponovna uporaba nanaša na dajanje na razpolago javnosti.

100. Z zavestno uporabo pojma „ponovna uporaba“ namesto „ponovno izkoriščanje“ je zakonodajalec želel jasno izraziti namen, da je varstvo zagotovljeno tudi zoper dejanja nekomercialnih uporabnikov.

101. V pravni definiciji navedena sredstva za „ponovno uporabo“, kot so „distribuiranje primerkov“, „dajanje v najem“ in „sprotni prenos (on-line)“, je treba razumeti le kot taksativno naštevanje, kar izhaja iz pristavka „ali drugimi oblikami prenosa“.

102. Pojem „dajanje na voljo“ je v dvomu treba razlagati široko⁴¹, na kar kaže pristavek „vsaka oblika“ iz člena 7(2)(b). Zgolj zamisli⁴² ali iskanje informacij kot takih na podlagi baze podatkov⁴³ pa niso zajeti.

103. Različni udeleženci so trdili, da so bili podatki javno znani. Ali je to podano, je treba presoditi na podlagi konkretnega dejanskega stanja, kar je v pristojnosti nacionalnega sodišča.

41 – V. Lewinski (navedeno v opombi 7), sedemindvajseti odstavek člena 7.

42 – V. Lewinski (navedeno v opombi 7), enaintrideseti odstavek člena 7.

43 – Grützmaier (navedeno v opombi 7), str. 336.

104. Vendar tudi, če bi nacionalno sodišče ugotovilo, da gre za javno znane podatke, to ne izključuje, da bi deli baze podatkov, ki vsebujejo javno znane podatke, vendarle uživali varstvo.

raba“ zajema tudi posredne poti pridobivanja vsebine baze podatkov. Pojem „prenos“ je zato treba razlagati široko⁴⁴.

105. V členu 7(2)(b) Direktive namreč najdemo tudi ureditev o izčrpanju pravice. Do tega pride le pod določenimi pogoji. Eden od pogojev je „prva prodaja primerka“. Iz tega lahko sklepamo, da lahko pride do izčrpanja le pri takih telesnih predmetih. Če ponovna uporaba poteka drugače kot preko reproduciranega primerka, ni izčrpanja. Glede „online“ prenosov je to načelo izrecno določeno v uvodni izjavi 43. Varstvo s pravico *sui generis* se torej ne uporablja le pri prvem „dajanju na voljo javnosti“.

107. Uporaba navedenih meril za konkretno dejansko stanje v postopku v glavni stvari bo naloga nacionalnega sodišča.

3. Prepovedi glede nebistvenih delov vsebine baze podatkov (peto vprašanje za predhodno odločanje)

106. Ker Direktiva ne navaja števila transakcij po prvem „dajanju na voljo javnosti“, to število ne more igrati nobene vloge. Če gre tako za bistven del vsebine baze podatkov, je ta zaščiten tudi takrat, ko je izvlečen iz neodvisnega vira, na primer tiskanega medija ali interneta, in ne iz same baze podatkov. Za razliko od jemanja izvlečkov „ponovna upo-

108. Člen 7(5) Direktive določa, kot je že bilo predstavljeno, prepoved jemanja izvlečkov in/ali ponovne uporabe nebistvenih delov vsebine baze podatkov. Tako se ta določba od člena 7(1) razlikuje, prvič, po tem, da ni prepovedano vsako jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba, temveč le kvalificirano. Pogoj je, da gre za „ponavljajoča se in sistematična“ dejanja. Drugič, prepoved iz odstavka 5 se od prepovedi iz odstavka 1 razlikuje glede predmeta. Ta prepoved velja že za nebistvene dele. Tretjič, za izravnavo za to, v primerjavi z odstavkom 1, manj strogo zahtevo odstavka 5 predvideva, da imajo prepovedana dejanja določen učinek. Pri tem odstavka 5 pred-

⁴⁴ — V. Lewinski (navedeno v opombi 7), osemintrideseti odstavek člena 7.

videva dve možnosti: prepovedana dejanja bodisi nasprotujejo normalni uporabi baze podatkov bodisi neupravičeno škodijo interesom izdelovalca baze podatkov.

109. To določbo je treba glede razmerja med dejanjem in učinkom razumeti tako, da ni treba, da vsako posamezno dejanje pokaže enega od obeh učinkov, temveč da ima rezultat vseh dejanj enega od obeh prepovedanih učinkov.⁴⁵ Cilj člena 7(5) Direktive je tako kot pri členu 7(1) varstvo interesa amortizacije.

110. Pri razlagi člena 7 pa je na splošno težava v tem, da nemška jezikovna različica končnega besedila Direktive za razliko od Skupnega stališča vsebuje šibkejšo formulacijo. Tako zadošča, da dejanje „povzroči“ („hinausläuft“) enega od predvidenih učinkov in ne več, da „ima za posledico“ („gleichkommt“). Druge jezikovne različice so formulirane bolj neposredno in v bistvu napotujejo na to, da jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba nasprotuje normalni uporabi in nesprejemljivo škodi interesom, ali pa napotujejo na nasprotujoča ali škodljiva dejanja.

111. V zvezi s tem je treba upoštevati sorodno ureditev v mednarodnem pravu. Učinka, predvidena v členu 7(5) Direktive, se zgledujeta po členu 9(2) revidirane Bernske konvencije, in sicer po prvih dveh elementih tam normiranega tristopenjskega testa. To pa ne pomeni, da se oba predpisa enako razlagata.

112. Prvič, člen 9 revidirane Bernske konvencije ima drug cilj. Ta ureditev daje pogodbenim strankam pooblastilo, da pod pogojem doseganja zahtev tristopenjskega testa odstopajo od stroge varstvene ureditve. Tako konstrukcijo, to je možnost odstopanja za države članice, Direktiva predvideva na primer v členu 9.

113. Drugič, člen 9 revidirane Bernske konvencije se razlikuje po tem, da „nasprotovanje normalni uporabi“ in „neupravičeno škodovanje“ ne formulira kot alternativni, temveč kot dva od treh kumulativnih pogojev⁴⁶.

45 — Leistner (navedeno v opombi 18), str. 181; v. Lewinski (navedeno v opombi 7), osemnajsti odstavek člena 7, opomba 225.

46 — Sam Ricketson, *The Bern Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886-1986, 1987*, str. 482.

114. Druge mednarodne ureditve, ki so podobne členu 7(5), najdemo v členu 13 sporazuma TRIPs in nekaterih sporazumih WIPO. Slednje pa lahko kot predpise, ki so bili sprejeti šele po Direktivi, prezremo.

117. Po Direktivi prepovedanim dejanjem jemanja izvlečkov in ponovne uporabe ter v njej določenim učinkom takih dejanj je skupno to, da ni bistven namen dejanj. Člena 7(5) Direktive namreč ob tem, da ni predpisov glede namena, ni mogoče razlagati, kot da bi bil ta bistven. Če bi zakonodajalec Skupnosti želel upoštevati namen, bi v členu 7 Direktive lahko sprejel formulacijo, kot na primer v členu 9(b) Direktive.

115. Kar zadeva razlago člena 13 sporazuma TRIPs, veljajo podobni pridržki kot v zvezi z revidirano Bernsko konvencijo. Tudi člen 13 namreč tako kot člen 9 revidirane Bernske konvencije državam članicam dopušča, da sprejmejo omejitve in odstopanja od izključnih pravic. Za razliko od člena 9 revidirane Bernske konvencije pa sta oba učinka, namreč „nasprotovanje normalni uporabi“ in „neupravičeno škodovanje“, določena kot v Direktivi.

a) „Ponavljajoče se in sistematično jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba“

118. Pogoj, da gre za „ponavljajoča se in sistematična“ dejanja, naj bi preprečil obid pravnega varstva z zaporednimi dejanji, ki se vsakokrat nanašajo le na nebistven del⁴⁷.

119. Vendar pa ni jasno, ali člen 7(5) Direktive s tem predvideva alternativna ali kumulativna pogoja. Najprej je potrebna jezikovna razlaga. Tako pa ne dobimo jasnega rezultata. Tako nekatere jezikovne

116. Te presoje kažejo, da razlage zgoraj navedenih mednarodnopravnih določb ni mogoče smiselno uporabiti za člen 7(5) Direktive.

⁴⁷ — Gaster (navedeno v opombi 25), odstavek 558.

različice obe značilnosti povezujejo z „in“⁴⁸, druge pa z „ali“⁴⁹. Večina jezikovnih različic in tudi cilj Direktive pa kažejo na to, da je treba obe značilnosti razumeti kot kumulativna pogoja⁵⁰. Ponavljajoče se, ne pa sistematično jemanje izvlečkov nebistvenega dela vsebine baze podatkov torej ni zajeto.

deno kot razlog za prepoved določenih dejanj. V uvodni izjavi 48 je kot cilj varstva v skladu z Direktivo izrecno navedeno: „zagotavljanja plačila izdelovalcu.“

120. Ponavljajoče in sistematično dejanje je podano takrat, ko poteka v rednih časovnih presledkih, na primer tedensko ali mesečno. Če je časovni okvir krajši in vsakokratni del manjši, bo treba dejanje storiti toliko bolj pogosto, da bi zadevni skupni del izpolnil enega od obeh predvidenih pogojev iz člena 7(5).

122. S tem je nakazana široka razlaga pojma „normalna uporaba“. Tako besedne zveze „nasprotovati [...] uporabi“ ne smemo razumeti le v tehničnem smislu, torej da so zajeti le učinki na tehnično uporabnost zadevne baze podatkov. Nasprotno, člen 7(5) se nanaša tudi na zgolj gospodarske posledice za izdelovalca baze podatkov. Gre za varstvo gospodarskega izkoriščanja v običajnih okoliščinah⁵¹.

b) Pojem „normalna uporaba“ v smislu člena 7(5) Direktive

121. Pojem „normalna uporaba“ v smislu člena 7(5) Direktive je treba razlagati glede na cilj te varstvene klavzule. To izhaja zlasti iz preambule Direktive. V uvodni izjavi 42 je preprečevanje škodovanja naložbam nave-

123. Člen 7(5) Direktive se tako ne uporablja le za dejanja, ki vodijo do izdelave konkurenčnega proizvoda, ki potem nasprotuje uporabi baze podatkov s strani izdelovalca⁵².

48 – Večina romanskih različic ter nemška, angleška in grška različica.

49 – Španska, švedska in finska različica.

50 – Leistner (navedeno v opombi 18), str. 181; v. Lewinski (navedeno v opombi 7), sedemnajsti odstavek člena 7.

51 – To je tudi v skladu z razlago člena 13 sporazuma TRIPs s strani odbora WTO (WT/DS160/R z dne 27. julija 2000, 6.183).

52 – Leistner (navedeno v opombi 18), str. 181.

124. V posameznih primerih člen 7(5) zato lahko zajema tudi uporabo na potencialnih, to je od izdelovalca baze podatkov še neizkoriščenih trgov. V skladu s tem npr. zadošča, če jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik ne plača licenčnine izdelovalcu baze podatkov. Dopusčanje takih dejanj bi namreč spodbudilo to, da bi tudi druge osebe jemale izvlečke ali ponovno uporabljale vsebino baze podatkov, ne da bi plačale licenčnino⁵³. Če bi tako obstajala možnost brezplačne uporabe baze podatkov, bi to imelo velike posledice za vrednost licenc. Prihodki bi zato padli.

velja že pri nasprotujoči uporabi, to je že pri negativnih učinkih manjšega obsega. Na tej ravni je tudi prag, nad katerim se lahko sprejme prepoved povzročanja škode izdelovalcu baze podatkov.

125. Predpis tudi ni omejen na primer, da izdelovalec baze podatkov želi uporabiti njeno vsebino enako kot jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik. Prav tako ne igra nobene vloge, da izdelovalec baze podatkov zaradi zakonske prepovedi ni imel možnosti izkoriščanja njene vsebine enako kot jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik.

127. Kot so poudarili nekateri udeleženci, bo naloga nacionalnega sodišča na podlagi zgoraj navedenih meril presoditi konkretna dejanja in njihove učinke na uporabo baze podatkov, ki je predmet postopka.

c) Pojem „neupravičeno škodovanje“ v smislu člena 7(5) Direktive

126. Nazadnje se besedna zveza „nasprotuje [...] uporabi“ ne sme razlagati tako ozko, da bi bilo prepovedano le popolno preprečevanje uporabe. Kot izhaja iz vseh jezikovnih različic z izjemo nemške, prepoved namreč

128. Glede razlage pojma „neupravičeno škodovanje“ v smislu člena 7(5) Direktive je treba najprej spomniti, da so že v okviru revidirane Bernske konvencije razpravljali o tem, ali je tako nedoločen pravni pojem sploh mogoče uporabiti. Poleg tega je za razlago pojma „neupravičeno škodovanje“ odločilno, da se poudarijo razlike glede na „normalno uporabo“.

⁵³ — Prim. WT/DS160/R z dne 27. julija 2000, 6.186.

129. Glede področja varstva sporna določba postavlja manjše zahteve alternativni „neupravičeno škodovanje“ kot alternativni „normalna uporaba“, ker se pri prvi varujejo „[upravičeni] interesi“. Varstvo s tem presega pravne položaje in zajema tudi interese, pri čemer so zajeti tudi „upravičeni“, torej legitimni, in ne le pravni interesi.

pravice *sui generis* nanaša na interese drugih oseb ali, zaradi mogočih učinkov na davčne prihodke, na morebitno „škodovanje“ zadevni državi članici. Direktiva mora preprečiti škodo za izdelovalca baz podatkov. Ta cilj je v nasprotju z drugimi učinki tudi izrecno izražen v Direktivi.

130. Člen 7(5) kot izravnalni dejavnik za to alternativo določa strožje zahteve glede učinkov nedovoljenega dejanja. Ne zahteva kakršnegakoli, temveč „neupravičeno škodovanje“. Kvalifikacije „neupravičeno“ sicer ne smemo razlagati preveč strogo. V nasprotnem primeru bi zakonodajalec Skupnosti tudi na tem mestu napotil na škodo ali celo na znatno škodo za izdelovalca.

132. Jedro interesov v smislu člena 7(5) Direktive so naložbe izdelovalca in njihova amortizacija. S tem tudi tukaj postane gospodarska vrednost vsebine baze podatkov izhodišče za presojo. Osrednjega pomena so učinki na dejanske ali pričakovane prihodke izdelovalca baze podatkov⁵⁴.

131. Glede na vse jezikovne različice z izjemo nemške bo treba navedeno razlagati tako, da dejanja v določeni meri škodijo interesom. Direktiva pri tem, kakor tudi na drugih mestih, napotuje na škodo, povzročeno izdelovalcu. Postopek v glavni stvari je zelo jasno pokazal, da varstvo njegovih pravic prizadene gospodarske interese drugih. To pa ne pomeni, da se lahko pri razlagi člena 7(5) Direktive odločilni vpliv učinkov

133. Glede obsega varstva lahko izhajamo iz alternative „normalna uporaba“. Če to alternativo razlagamo tako ozko, da ne zajema tudi varstva potencialnih trgov, na primer novega izkoriščanja vsebine baz podatkov⁵⁵, bo treba poseg na potencialne trge opredeliti

54 — Prim. WT/DS160/R z dne 27. julija 2000, 6.229.

55 — Leistner (navedeno v opombi 18), str. 182.

vsaj kot škodovanje zakonitim interesom. Ali je to škodovanje neupravičeno, bo odvisno od okoliščin posameznega primera. Pri tem pa ne more biti odločilno, ali je jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik konkurent izdelovalca baze podatkov.

134. Tudi v tej zvezi je treba spomniti na to, da je naloga nacionalnega sodišča ugotoviti konkretna dejanja in preveriti, ali jih je treba šteti za „neupravičeno škodovanje“ zakonitim interesom izdelovalca zadevne baze podatkov.

VII – Predlog

135. Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje odgovori:

1. Pri presoji vprašanja, ali je baza podatkov v smislu člena 7(1) Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov rezultat „znatne naložbe“, ni pomemben namen naložbe. Upoštevati je treba tudi naložbe v izdelavo koledarjev tekem, ki so v bazi podatkov.

2. Pojem „bistveni del vsebine baze podatkov, ocenjen kakovostno [...]“ v členu 7 (1) Direktive je treba razlagati tako, da se upošteva tehnična ali komercialna vrednost zadevnega dela. Pojem „bistveni del vsebine baze podatkov, ocenjen [...] količinsko“ člena 7(1) Direktive je treba razlagati tako, da je pomemben obseg zadevnega dela. V obeh primerih ni odločilno le razmerje zadevnega dela do celotne vsebine.

3. Varstvo na podlagi člena 7(1) oziroma člena 7(5) Direktive pred „jemanjem izvlečkov“ vsebine baze podatkov je omejeno na uporabo, ki vključuje neposredno uporabo baze podatkov. Varstvo na podlagi člena 7(1) oziroma člena 7(5) Direktive pred „ponovno uporabo“ zajema tudi uporabo vsebine baze podatkov, če je ta vsebina v drugem viru.

4. Pojem „normalna uporaba“ iz člena 7(5) Direktive je treba razlagati tako, da je imetniku pravice *sui generis* ovirano gospodarsko izkoriščanje te pravice tudi na potencialnih trgih. Pojem „neupravičeno škodovanje“ iz člena 7(5) je treba razlagati tako, da so upravičeni gospodarski interesi izdelovalca prizadeti tako, da je prekoračen določen prag.